

**Latvijas Bankas noteikumu projekta
"Kredītiestāžu pārvaldības sistēmas izveides noteikumi" anotācija**

Nosaukums	Kredītiestāžu pārvaldības sistēmas izveides noteikumi
Dokumenta veids	Latvijas Bankas noteikumi
Izdošanas pamatojums	Kredītiestāžu likuma 34. ¹ panta otrā daļa, 34. ² panta ceturtnā daļa un 50. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma pārejas noteikumu 3. punktu Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai izdotie ārējie normatīvie akti, vadlīnijas un ieteikumi piemērojami līdz dienai, kad stājas spēkā attiecīgie Latvijas Bankas ārējie normatīvie akti, vadlīnijas vai ieteikumi, bet ne ilgāk kā līdz 2024. gada 31. decembrim.</p> <p>Ņemot vērā minēto, Latvijas Banka ir izstrādājusi noteikumu projektu "Kredītiestāžu pārvaldības sistēmas izveides noteikumi" (turpmāk – noteikumu projekts), kas aizstās Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 1. decembra normatīvos noteikumus Nr. 227 "Iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 227), un tāpat kā pašreiz spēkā esošie Noteikumi Nr. 227 noteikumu projekta prasības būs saistošas šādiem finanšu tirgus dalībniekiem (turpmāk – iestāde):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Latvijas Republikā reģistrētām kredītiestādēm; - Kredītiestāžu likuma 4.¹ pantā minētajām sabiedrībām, pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 4.¹ pantā ietvertu regulējumu; - ārvalstu kredītiestāžu filiālēm, pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 6. panta pirmo daļu; - Kredītiestāžu likuma 11.² pantā minētajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, respektīvi, 1. klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un tām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra regulas (ES) 2019/2033 par prudenciālajām prasībām ieguldījumu brokeru sabiedrībām un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010, (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 806/2014 1. panta 2. un 5. punktā, respektīvi, 1."–" klases ieguldījumu brokeru sabiedrībām, pamatojoties uz Ieguldījumu brokeru sabiedrību likuma 3. panta trešo un ceturto daļu. <p>Šobrīd nav tādu Latvijas Republikā reģistrētu ārvalstu kredītiestāžu filiāļu, kā arī ieguldījumu brokeru sabiedrību, kuras norādītas Kredītiestāžu likuma 11.² pantā un minētās regulas (ES) 2019/2033 1. panta 2. un 5. punktā.</p> <p>Noteikumu projekts izstrādāts ar mērķi nodrošināt, ka iestādes izveido to darbības raksturam, apjomam un sarežģītībai piemērotu, visaptverošu un efektīvu pārvaldības sistēmu, tai skaitā nodrošina atbilstošu iekšējās kontroles funkciju darbību.</p>

Lai nodrošinātu vienotu, efektīvu un konstruktīvu iestāžu uzraudzības praksi, ņemot vērā Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas pārrobežu darbības raksturu, noteikumu projektā papildus Kredītiestāžu likumā un tieši piemērojamos Eiropas Savienības tiesību aktos noteiktajām prasībām attiecībā uz iestāžu darbību un tai piemītošiem specifiskiem riskiem ir noteiktas prasības, kas izriet no Eiropas Banku iestādes 2021. gada 2. jūlija pamatnostādnēm Nr. EBA/GL/2021/05 "Pamatnostādnes par iekšējo pārvaldību".

Noteikumu projektā ietvertas prasības iestādes pārvaldības sistēmas izveidei, tai skaitā darbības organizācijai un atbilstošas organizatoriskās struktūras izveidei, iestādes stratēģijas noteikšanai un darbības plānošanai, padomes komiteju izveidei, sastāvam un darbības principiem, risku pārvaldīšanai, grāmatvedības un vadības informācijas sistēmas izveidei, darbības nepārtrauktības nodrošināšanai, aktīvu, klientu līdzekļu un informācijas sistēmu aizsardzībai, valdes un padomes funkcijām pārvaldības sistēmas jomā, kā arī iekšējās kontroles funkciju neatkarīgai darbībai un pārskata par iestādes dažādības politiku un praksi sagatavošanai un iesniegšanai.

Salīdzinājumā ar Noteikumiem Nr. 227 noteikumu projektā ir veiktas šādas izmaiņas:

1) precizēts noteikumu nosaukums atbilstoši tam, ka noteikumu projekts pārņem Eiropas Banku iestādes 2021. gada 2. jūlija pamatnostādnēs Nr. EBA/GL/2021/05 "Pamatnostādnes par iekšējo pārvaldību" noteiktās prasības, ievērojot, ka termins "iekšējā pārvaldība" ietver arī iestādē izveidoto iekšējās kontroles sistēmu un iekšējās kontroles funkciju (risku kontroles funkcija, darbības atbilstības kontroles funkcija un iekšējā audita funkcija) darbības nodrošināšanu;

2) noteikumu projekts paredz, ka iestādēm, kuras nav nozīmīgas iestādes, padomes sastāvā ir jāiekļauj vismaz viens neatkarīgs padomes loceklis (Noteikumos Nr. 227 šādai normai bija ieteikuma raksturs);

3) lai nodrošinātu Eiropas Banku iestādes 2023. gada 18. decembra pamatnostādnēs Nr. EBA/GL/2023/08 "Pamatnostādnes par dažādības prakses, tostarp dažādības politikas un vīriešu un sievietes darba samaksas atšķirību, salīdzinošo novērtēšanu saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES un Direktīvu (ES) 2019/2034" (turpmāk arī – pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2023/08) noteikto prasību ieviešanu, noteikumu projektā iekļauta jauna nodaļa, kas nosaka pārskata par dažādības politiku un praksi sagatavošanas un iesniegšanas kārtību;

4) lai nodrošinātu uz noteiktiem principiem balstītas pieejas ieviešanu un iespēju iestādēm, veidojot savu organizatorisko struktūru, izvērtēt iespējamus riskus un interešu konfliktu iestāšanās iespējamību, noteikumu projekts, salīdzinot ar Noteikumiem Nr. 227, vairs neparedz aizliegumu risku kontroles funkcijai un darbības atbilstības kontroles funkcijai atrasties

	<p>iestādes valdes priekšsēdētāja padotībā, vienlaicīgi nodrošinot, ka tiek ievērotas šo funkciju vadītāju autoritātes un neatkarības no biznesa funkcijām prasības;</p> <p>5) noteikumu projektā ir iekļauta sadaļa par iestādes darbības nepārtrauktības nodrošināšanu, ņemot vērā to, ka 2025. gada 1. janvārī spēku zaudēs Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2006. gada 28. jūlija ieteikumi Nr. 125 "Operacionālā riska pārvaldīšanas ieteikumi";</p> <p>6) noteiktas prasības atalgojuma komitejas veidošanai, kuras līdz šim bija iekļautas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 16. novembra normatīvajos noteikumos Nr. 154 "Normatīvie noteikumi par atalgojuma politiku un praksi";</p> <p>7) no noteikumu projekta izslēgta sadaļa par kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu, kas tiks ietverta Latvijas Bankas noteikumos, kuri regulēs iestāžu kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu;</p> <p>8) no noteikumu projekta izslēgti to terminu skaidrojumi, kuri lietoti Kredītiestāžu likumā, precizētas atsauces uz citiem Latvijas Bankas noteikumiem, kā arī veikti redakcionāli un tehniska rakstura precizējumi.</p>
<p>Legitīmais mērķis</p>	<p>Noteikumu projekta legitīmais mērķis ir citu personu tiesību aizsardzība un sabiedrības labklājības nodrošināšana.</p> <p>Šo pamattiesību aizsardzību Latvijas Banka īsteno, nodrošinot finanšu tirgus uzraudzību, kurai ir vitāla nozīme finanšu sistēmas un ekonomiskajā attīstībā, iespējami pilnīgākajā veidā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos finanšu tirgum un Latvijas Bankai kā konkrēto finanšu tirgus dalībnieku uzraugam, kas nodrošina iestāžu tiesisku un sabiedrības interesēm atbilstošu darbību.</p> <p>Indivīdam kā finanšu tirgus sistēmas daļai ir būtiski apzināties un saņemt to aizsardzības līmeni, kuru tam nodrošina finanšu tirgus uzraugs jeb Latvijas Banka, un attiecīgi Latvijas Banka finanšu tirgus uzrauga lomā ir atbildīga par tādu pasākumu veikšanu, kas aizsargā indivīda pamattiesības. Respektīvi, indivīds ir tiesīgs paļauties uz finanšu sistēmas taisnīgu uzraudzību, pretējā gadījumā indivīdam zūd uzticība finanšu sistēmai un motivācija būt šīs sistēmas dalībniekam.</p> <p>Nosakot iestādēm prasības un veicot šo prasību ievērošanas pārbaudes, Latvijas Banka nodrošina tai Latvijas Bankas likumā noteiktā pienākuma – veicināt ieguldītāju un noguldītāju interešu aizsardzību un finanšu tirgus ilgtspējīgu attīstību un stabilitāti – izpildi.</p> <p>Noteikumu projekts nepieciešams, lai Latvijas Banka noteiktu vienotas iestādēm saistošas regulējošas prasības iekšējās pārvaldības sistēmas izveides jomā.</p>
<p>Samērīgums</p>	<p>Nosakot iestādēm vienotas prasības pārvaldības sistēmas izveidei, tiek nodrošināta vienota iestāžu izpratne un pieeja regulējošo</p>

	<p>prasību interpretācijai un piemērošanai, kas ir būtisks faktors, lai nodrošinātu finanšu tirgus stabilitāti.</p> <p>Līdz ar to atbilstošākais veids, kā noteikt iestādēm vienotas prasības pārvaldības sistēmas izveidei, ir izdot tām saistošus noteikumus. Citas alternatīvas jautājuma noregulēšanai un vienotu prasību noteikšanai nebūtu efektīvas un nesasniegtu izvirzīto mērķi, jo nenodrošinātu vienveidīgu piemērošanu.</p> <p>Noteikumu projekts kopumā un tajā ietvertās tiesību normas atbilst samērīguma principam, jo, pirmkārt, ar noteikumu projekta ieviešanu tiek sasniegts leģitīmais mērķis (citu personu tiesību un sabiedrības labklājības aizsardzība). Otrkārt, nepastāv tādi alternatīvi līdzekļi, kas sasniegtu leģitīmo mērķi tādā pašā kvalitātē. Treškārt, sabiedrības labums no noteikumu projektā ietvertu prasību piemērošanas ir lielāks par nelielu papildu slogu un resursu ieguldījumu, kas iestādēm varētu rasties ar uzliktajiem pienākumiem, un tos atsver sagaidāmie ilgtermiņa ieguvumi stabilāka finanšu sektora veidā.</p>
Spēkā stāšanās	2025. gada 1. janvārī. Noteikumu projektam jāstājas spēkā vienlaikus ar Latvijas Bankas noteikumu projektu, kas nosaka prasības kredītiestāžu atalgojuma politikai un praksei.
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	Normatīvā akta izdošana neietekmēs Latvijas Bankas budžeta ieņēmumus un izdevumus.
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Noteikumu projektā ietvertās prasības iestādēm nerada papildu administratīvo slogu un izmaksas, jo neparedz būtiskas izmaiņas salīdzinājumā ar spēkā esošajām prasībām:</p> <ul style="list-style-type: none"> - noteikumu projektā ir atcelts ierobežojums iestādes risku kontroles un darbības atbilstības kontroles funkcijai atrasties valdes priekšsēdētāja padotībā, sniedzot lielāku iespēju iestādēm organizatoriskās struktūras veidošanā izmantot pieejamos resursus; - pārskatu par dažādības politiku un praksi, pamatojoties uz rakstveida informācijas pieprasījumu, iestādes jau ir sniegušas 2021. gadā un 2018. gadā. Stājoties spēkā pamatnostādņem Nr. EBA/GL/2023/08, šā pārskata sniegšanas prasības ir iekļautas noteikumu projektā, saglabājot līdzšinējo pārskatā iekļaujamās informācijas apjomu un nosakot informācijas iesniegšanas prasības; - Latvijas Banka 2024. gada 9. janvārī savā tīmekļvietnē ir publicējusi apkopotu informāciju par aktuālo situāciju un labo praksi Latvijas kredītiestāžu sektorā, kā arī sniegusi ieteikumus un informējusi par uzrauga gaidām dažādības politikas īstenošanas jomā, tai skaitā publikācijā akcentēta neatkarīgu padomes locekļu loma labas pārvaldības nodrošināšanā attiecībā uz padomes funkciju veikšanu. 2023. gadā notika tikšanās ar iestāžu pārstāvjiem, kuras laikā tika pārrunāta sagaidāmā rīcība un iespēja iestādēs, kuras nav nozīmīgas iestādes, iecelt neatkarīgu padomes locekli. Pašlaik tikai viena kredītiestāde nav nodrošinājusi minētās prasības izpildi.

<p>Saistītie dokumenti</p>	<p>Ar noteikumu projektu saistītie dokumenti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kredītiestāžu likums; 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija regula (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza regulu (ES) Nr. 648/2012; 3) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 1. decembra normatīvie noteikumi Nr. 227 "Iekšējās kontroles sistēmas izveides normatīvie noteikumi"; 4) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 14. jūlija normatīvie noteikumi Nr. 94 "Valdes un padomes locekļu un personu, kuras pilda pamatfunkcijas, piemērotības novērtēšanas normatīvie noteikumi"; 5) Latvijas Bankas 2024. gada 25. marta noteikumi Nr. 277 "Sankciju riska pārvaldīšanas iekšējās kontroles sistēmas izveides un kontroles prasības"; 6) Latvijas Bankas 2022. gada 24. oktobra noteikumi Nr. 226 "Noteikumi par elektronisko informācijas apmaiņu ar Latvijas Banku"; 7) Latvijas Bankas 2023. gada 18. decembra noteikumi Nr. 264 "Papildu prasības kredītiestāžu būtiskas, aizsargājamas vai konfidenciālas informācijas atklāšanai"; 8) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2020. gada 3. novembra normatīvie noteikumi Nr. 209 "Kapitāla un likviditātes pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi"; 9) Finanšu un kapitāla tirgus komisijas 2021. gada 16. novembra normatīvie noteikumi Nr. 154 "Normatīvie noteikumi par atalgojuma politiku un praksi"; 10) Eiropas Banku iestādes 2023. gada 18. decembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2023/08 "Pamatnostādnes par dažādības prakses, tostarp dažādības politikas un vīriešu un sievietes darba samaksas atšķirību, salīdzinošo novērtēšanu saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES un Direktīvu (ES) 2019/2034"; 11) Eiropas Banku iestādes 2021. gada 2. jūlija pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/04 "Pamatnostādnes par pareizu atalgojuma politiku saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES"; 12) Eiropas Banku iestādes un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes 2021. gada 2. jūlija pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2021/06; ESMA35-36-2319 "Pamatnostādnes par vadības struktūras locekļu un personu, kuras pilda pamatfunkcijas, piemērotības novērtēšanu"; 13) Eiropas Banku iestādes 2018. gada 19. jūlija pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2018/04 "Pamatnostādnes par iestāžu spriedzes testiem"; 14) Eiropas Banku iestādes 2016. gada 28. septembra pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2016/06 "Pamatnostādnes par
-----------------------------------	--

	<p>atalgojuma politiku un praksi saistībā ar banku mazumtirdzniecības produktu pārdošanu un pakalpojumu sniegšanu";</p> <p>15) Eiropas Banku iestādes 2015. gada 15. jūlija pamatnostādnes Nr. EBA/GL/2015/18 "Pamatnostādnes par produktu pārraudzības un pārvaldības pasākumiem banku mazumtirdzniecības produktiem";</p> <p>16) Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regula (ES) Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ direktīvu 94/46/EK.</p>
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Noteikumu projekts nav jāsaskaņo ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	Noteikumu projekts tiks publicēts Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļas "Tiesību akti" apakšsadaļā "Sabiedrības līdzdalība", aicinot iesniegt priekšlikumus. Vienlaikus par noteikumu projektu un notiekošo sabiedrības līdzdalību individuāli tiks informēta biedrība "Latvijas Finanšu nozares asociācija", kā arī akciju sabiedrība "Rietumu Banka" un AS INDEXO Banka, kuras nav biedrības "Latvijas Finanšu nozares asociācija" biedres.
Saskaņošanas rezultāti	Informācija tiks aktualizēta pēc sabiedrības līdzdalības noslēguma.

Eiropas Savienības tiesību aktu pārņemšanas/ieviešanas tabula

Latvijas Bankas noteikumu projekta nosaukums: "Kredītiestāžu pārvaldības sistēmas izveides noteikumi" (turpmāk – Noteikumu projekts)

Eiropas Savienības tiesību akta nosaukums: Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību, ar ko groza direktīvu 2002/87/EK un atceļ direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (turpmāk – Direktīva 2013/36/ES)

<p style="text-align: center;">Eiropas Savienības tiesību akta pants, punkts vai apakšpunkts, kurā paredzētās prasības Latvijā jāizpilda <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i></p>	<p style="text-align: center;">Noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts, kas izpilda A ailē minēto prasību <i>(Norāda pēc iespējas konkrētāku teksta vienību)</i></p>	<p style="text-align: center;">Vai A ailē minētā prasība ar B ailē minēto noteikumu projekta punktu vai apakšpunktu tiek izpildīta pilnībā vai daļēji? <i>(Ja daļēji, norāda, kur un kā ir vai tiks nodrošināta prasības pilnīga izpilde)</i></p>	<p style="text-align: center;">Vai B ailē norādītais noteikumu projekta punkts vai apakšpunkts paredz stingrākas prasības nekā A ailē minētā prasība? <i>(Ja paredz stingrākas prasības, norāda pamatojumu šādu stingrāku prasību nepieciešamībai)</i></p>	<p style="text-align: center;">Vai A ailē minētā prasība ir jāizpilda obligāti? <i>(Ja Eiropas Savienības tiesību akts paredz izvēles iespēju, norāda, vai un kādēļ šī rīcības brīvība Latvijā ir vai nav jāizmanto)</i></p>	<p style="text-align: center;">Vai A ailē minētais Eiropas Savienības tiesību akts paredz dalībvalsts paziņošanas pienākumu Eiropas Savienības institūcijām? <i>(Ja paredz, norāda, kas un kādā termiņā šo paziņošanas pienākumu izpildīs)</i></p>
A	B	C	D	E	F
<p>Direktīvas 2013/36/ES 88. panta 1. punkta otrās daļas a) un b) apakšpunkts</p>	<p>Noteikumu projekta 2.6. apakšpunkts</p>	<p>Izpilda pilnībā</p>	<p>Atbilstoši Kredītiestāžu likuma 50. panta otrajā daļā noteiktajam attiecībā uz Latvijas finanšu sistēmai, tai skaitā kredītiestāžu darbībai, piemītošiem specifiskiem riskiem, lai mazinātu</p>	<p>Jā</p>	<p>Direktīvas 2013/36/ES 162. panta 1. punkta trešā daļa paredz, ka dalībvalstis paziņo Eiropas Komisijai un Eiropas Banku iestādei par šīs direktīvas prasību pārņemšanu.</p>

			kredītiestāžu darbības riskus un aizsargātu kreditoru intereses, ar iestādi saistīto personu definīcija ietver arī akcionārus.		Pēc Noteikumu projekta apstiprināšanas Latvijas Bankas padomē minēto paziņošanas pienākumu attiecībā uz Eiropas Komisiju izpildīs Finanšu ministrija, savukārt Eiropas Banku iestādei paziņos Latvijas Banka.
Direktīvas 2013/36/ES 88. panta 2. punkts	Noteikumu projekta 83., 84., 85., 94., 95. un 96. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 76. panta 3. punkts	Noteikumu projekta 83. un 85. punkts un 7.1. apakšnodaļa	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 76. panta 4. punkts	Noteikumu projekta 90., 91. un 93. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 76. panta 5. punkts	Noteikumu projekta 5. nodaļa	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 95. panta 1. punkts	Noteikumu projekta 98. punkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	
Direktīvas 2013/36/ES 95. panta 2. punkts	Noteikumu projekta 100. un 101. punkts un 83.1. apakšpunkts	Izpilda pilnībā	Nē	Jā	